

Sygn. akt VI U 2073/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Płocku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Hanna Parzybut- Dan

Protokolant: sekret. sąd. J. Z.

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r.

sprawy E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.

o odsetki

na skutek odwołania E. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. z dnia 21 października 2014 r., znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. W. prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie poszczególnych świadczeń rentowych od dnia 13 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty za każdy miesiąc, płatne począwszy od świadczenia rentowego za grudzień 2011 r.;
2. w pozostałej części odwołanie oddala.

SSO Hanna Parzybut-Dan

UZASADNIENIE

E. W. wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Płocku od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. z dnia 21 października 2014 r., którą organ rentowy przeliczył rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 stycznia 2011 r., przyznając należność za okres od 3 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. w kwocie 13.722,18 zł wraz z odsetkami od 22 listopada 2012 r. do 28 października 2014 r. łącznie 3.463,04 zł (k. 96 tom IV akt ZUS).

Ubezpieczona zaskarżyła decyzję w części dotyczącej odsetek należnych od świadczenia rentowego, których zasadność ZUS przyjął od 22 listopada 2012 r., podczas gdy odsetki powinny być wypłacone od dnia 21 stycznia 2011 r. Wniosła o zmianę decyzji i przyznanie odsetek od tej daty. W uzasadnieniu wskazała, że organ rentowy przyznał jej rentę z tytułu niezdolności do pracy od dnia 3 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. z terminem płatności do 20-tego każdego miesiąca. Opóźnienie w zapłacie świadczenia nastąpiło z wyłącznej winy organu rentowego, zatem należne są jej odsetki za na podstawie art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że jednocześnie toczyło się w Sądzie Rejonowym w Płocku postępowanie o świadczenie rehabilitacyjne. Postanowieniem z dnia 14.09.2012 r. Sąd Rejonowy umorzył postępowanie o świadczenie rehabilitacyjne, zaś w dniu 12 czerwca 2014 r. wpłynęły do ZUS akta zainteresowanej wraz z wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 8.04.2013 r. oddalającym apelację w innej sprawie. Po uzyskaniu postanowienia z dnia 14.09.2012 r. Oddział powinien był do dnia 21.11.2012 r. należną rentę wypłacić. Od tej chwili pozostawał w zwłoce.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. W. korzystała z prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w okresie od 5 października 2010r. do 2 stycznia 2011 r. na mocy decyzji z dnia 22.11.2010 r. (k. 6 plik Sz IV).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. decyzją z dnia 25 lutego 2011 r. odmówił wnioskodawczyni prawa do dalszego świadczenia rehabilitacyjnego po tej dacie, ponieważ Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 18 lutego 2011 r. orzekła, że stan zdrowia ubezpieczonej nie uzasadnia kontynuacji tego świadczenia z powodu odzyskania zdolności do pracy(k. 13 tom IV).

E. W. odwołała się od decyzji z 25 lutego 2011 r. do Sądu Rejonowego w Płocku, który postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie IV U 113/11 na podstawie art. 477¹⁴ §4 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.(k. 26 plik I).Podstawa orzeczenia była opinia biegłego neurologa A. S. z dnia 3 czerwca 2011r. , która oceniła, że u odwołującej występuje rwa kulszowa L w przebiegu dyskopatii L5-S1 , Wnioskodawczyni nie kwalifikuje się do podjęcia pracy w zawodzie prasowaczki, Biegła sądowa zaproponowała przedłużenie świadczenia rehabilitacyjnego od dnia badania do okresy wyczerpania świadczenia rehabilitacyjnego(dowód: opinia biegłej k. 45 plik I, uzasadnienie k. 27-31).

W dniu 13.10.2011 r. organ rentowy zwrócił się do Wydziału Orzecznictwa Lekarskiego ZUS o przeprowadzenie badania odwołującej po uchyleniu decyzji o świadczenie rehabilitacyjne do ponownego rozpoznania(k. 16 tom IV) .

Orzeczeniem z dnia 29 listopada 2011 r. lekarz orzecznik po badaniu ubezpieczonej stwierdził brak okoliczności uzasadniających przyzwanie E. W. dalszych uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego oraz orzekł, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 30 czerwca 2012 r. (k. 19 plik IV) .Decyzją z dnia 9 grudnia 2011 organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego(k. 22 tom IV) .

E. W. wniosła odwołanie od tej decyzji do Sądu Rejonowego w Płocku, sprawa zawisła pod sygn. akt IV U 38/12. W dniu 26 lipca 2012 r. ubezpieczona wniosła o umorzenie postępowania, bowiem ZUS przyznał jej decyzję zaliczkową prawo do renty. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 14.09.2012 r. umorzył postępowanie.(postanowienie z akt IV U 38/12 k. 41). (...)10.2012 r. akta zostały wysłane organowi rentowemu z odpisem prawomocnego postanowienia.

E. W. w dniu 13 grudnia 2011 r złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy(plik m IV ZUS).

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 19 stycznia 2012 r. ubezpieczona została uznana za częściowo niezdolną do pracy od 3 stycznia 2011 r.

Decyzją zaliczkową z dnia 15 maja 2012 r. organ rentowy przyznał odwołującej rentę, z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 3 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2012r.w kwocie miesięcznej od 711,54 zł , zaś po waloryzacji od1.03.2011 r.- 733,60 zł, od 1,03.2012r. – 786,85 zł(k. 44 akt rentowych). Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach ZUS.

Stan faktyczny nie był sporny a jego podstawę stanowiły dokumenty, których prawdziwość nie była kwestionowana. W sprawie natomiast spór między stronami dotyczył oceny prawnej, czy w świetle przedstawionych okoliczności organ rentowy z zawinionym opóźnieniem wypłacił ubezpieczonej rentę za okres od 3 stycznia 2011 r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Przy ustalaniu prawa do emerytur i rent organ rentowy musi respektować terminy wynikające z art. 118 ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych(tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz.

1440) zwzgnaje dalej ustawą emerytalną , a więc na podstawie art. 118 ust.1cyt. ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Na podstawie art. 118 ust.1a. ustawy emerytalnej w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Natomiast na podstawie art.85ust1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych(Dz. U. z 2013 r. poz.1442), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie ubezpieczona domaga się odsetek od renty przyznanej jej decyzją organu rentowego z dnia 15 maja 2012 r.(decyzja zaliczkowa), która następnie zaskarżoną decyzją z dnia 21 października 2014 r. została ustalona w ostatecznej wysokości w kwocie 735,65 zł.

Trzeba wziąć pod uwagę, że przed złożeniem wniosku o rentę 13.12.2011 r. toczyło się postępowanie najpierw w ZUS a następnie przed Sądem Rejonowym w Płocku pod sygn. akt IV U 113/11 dotyczące prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie IV U 113/11 na podstawie art. 477¹⁴ §4 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w związku z nowymi okolicznościami- pogorszeniem stanu zdrowia, o którym napisała biegła neurolog w opinii z dnia 3 czerwca 2011r.(k. 45 plik I). Organ rentowy zobowiązany był zatem do prowadzenia ponownego postępowania orzeczniczego na podstawie art. 14 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Efektem tego było orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 29 listopada 2011 r. stwierdzające brak podstaw do orzeczenia o dalszym świadczeniu rehabilitacyjnym oraz ocena o częściowej niezdolności do pracy do 30 czerwca 2012 r. Co za tym idzie organ rentowy dysponował już pełną dokumentacją lekarską i badaniem, z których wynikało, że odwołująca może ubiegać się o rentę, a świadczenie rehabilitacyjne jej nie przysługuje. Postępowanie orzecznicze zakończyło się na tym etapie, gdyż organ rentowy nie zgłosił zarzutów do tego orzeczenia.

E. W., choć toczyła dalsze postępowanie o świadczenie rehabilitacyjne, w dniu 13 grudnia 2011 r. wystąpiła do ZUS o prawo do renty. Organ rentowy w dniu złożenia wniosku o rentę miał więc komplet dokumentów i orzeczenie lekarza orzecznika przesadzające, że odwołującej przysługuje prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Mimo tego skierował jeszcze sprawę do orzecznika ZUS, który wyłącznie na podstawie dokumentacji lekarskiej, bez badania ubezpieczonej, ponownie w dniu 19 stycznia 2012 r. wydał identyczne orzeczenie jak w dniu 29 listopada 2011 r.

Zatem w ocenie Sądu Okręgowego, dzień złożenia wniosku o rentę był ostatnią okolicznością niezbędną do przyznania świadczenia rentowego, skoro już w dniu 29 listopada 2011 r., a więc 14 dni przed złożeniem wniosku było wiadomo, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy. W świetle wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 17 lipca 2013 r., III AUa 1685/12, LEX nr 1383459: organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z tym że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Pod pojęciem "wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności" rozumie się rozstrzygnięcie ostatniej

kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień (lub jego braku), czyli dokonanie czynności niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego.

W tezie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 10 2013 r., III AUa 254/13, LEX nr 1403674 stwierdzono, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Wydanie jednak błędnej decyzji w sytuacji, gdy organ rentowy nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie prawa wnioskodawcy do żadanego świadczenia, nie skutkuje obciążeniem organu odpowiedzialnością z tego tytułu.

Przenosząc powyższe orzeczenia na grunt niniejszej sprawy trzeba zauważyć, że organ rentowy mając pełną wiedzę o przesłankach prawa do renty nie mógł wydać decyzji wcześniej niż po złożeniu wniosku o to świadczenie, co stało się dopiero w dniu 13.12.2012 r., kiedy postępowanie w tej sprawie zostało zainicjowane. Związany był bowiem przepisami art. 129 ust.1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którymi świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

W ocenie Sądu Okręgowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany był wydać odwołującej decyzję o prawie do renty w terminie 30 dni od złożenia wniosku tj. do 12 stycznia 2012 r., bowiem dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie prawa wnioskodawczyni do żadanego świadczenia. Było nim orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 29.11.2011 r., dokumentacja lekarska. Nie ma znaczenia, że akta rentowe znajdowały się wówczas w Sądzie Rejonowym w Płocku, bowiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie musiał czekać do zakończenia postępowania w tym sądzie, aby akta ewentualnie wypożyczyć dla potrzeb ustalenia świadczenia. Zresztą analiza akt sprawy IV U 38/12 prowadzi do wniosku, że odpowiedź na odwołanie w tej sprawie wniesiono w dniu 6 lutego 2012 r., kiedy to postępowanie o rentę mogło być rozstrzygnięte wydaniem decyzji pozytywnej dla odwołującej.

W ocenie Sądu, organ rentowy wydał decyzje o prawie do renty z dnia 15 maja 2012 r. oraz zaskarżoną decyzję z dnia 21 października 2014 r., z zawinionym opóźnieniem, bowiem ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do renty do 12 stycznia 2012 r. Powyższe skutkowało na podstawie art.85 ust. 1 ustawy systemowej oraz z mocy art.477¹⁴ §2 k.p.c. zmianą zaskarżonej decyzji poprzez orzeczenie o prawie odwołującej do odsetek od renty począwszy od świadczenia za grudzień 2011 r., płatnego od dnia 13 stycznia 2012 r. i dalej od poszczególnych okresowych świadczeń rentowych aż do dnia ich zapłaty, począwszy do 21-go dnia kolejnego miesiąca.

SSO Hanna Parzybut-Dan